

GŁOS TOMASZOWSKI

ORGAN ŁK i WK POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

ROK II (V)

PIĄTEK 18 LUTEGO 1949 ROKU

Nr. 48 (1349)

Dom Towarowy dla rolników województwa w Łodzi

ŁÓDŹ. (PAP). Z inicjatywy powiatowych związków gminnych spółdzielni „Samo pomoc Chłopska” woj. łódzkiego uruchomiony będzie w Łodzi Dom Towarowy dla rolników.

Dom ten będzie posiadał m. in. specjalnie rozbudowany dział artykułów gospodarstwa wiejskiego, jak również biuro poradnictwa prawnego i rolnictwa.

Stypendia studentom

Warszawa (PAP). Centralny Związek Spółdzielczy przyznał Centr. Zw Spółdzielcy WARSZAWA (PAP). Centralny Związek Spółdzielczy przyznał studentom wyższych uczelni na rok akademicki 1948-49 ogółem 319 stypendiów.

Na ostatnim posiedzeniu zarządu CZS uchwalono dodatkowo przyznać jeszcze 20 stypendiów dla słuchaczy szkół wyższych, czyli, że ogólna liczba stypendiów, przyznanych przez CZS studentom wyższych uczelni wzrosła do 339.

Przyjęcie w Belwederze

Warszawa (PAP). Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w dniu 17 bm. ambasadora Rumunii w Warszawie p. Ion Raiciu na audiencji pożegnalnej.

Dnia 17 bm. premier Józef Cyrankiewicz przyjął w Prezydium Rady Ministrów nowego mianowanego posła Szwecji w Warszawie, p. Goestę Engzell. Dnia 17 bm. podsekretarz stanu w Prezydium Rady Ministrów Jakub Berman przyjął nowomianowanego posła Szwecji w Warszawie, p. Goestę Engzell.

Zjazdy KP (b) Białorusi i Litwy

MOSKWA. W Mińsku odbyło się otwarcie 19 zjazdu KP(b) Białorusi. Referat sprawozdawczy o pracy KC w ciągu minionych 8 lat wygłosił pierwszy sekretarz KC Gusarow.

Dnia 15 bm. w Wilnie rozpoczęły się obrady 6 zjazdu KP(b) Litwy. Obrady zjazdu toczą się w historycznym domu, w którym w roku 1918 proklamowana została władza radziecka na Litwie.

Referat sprawozdawczy o działalności KC za ubiegły okres wygłosił sekretarz KC — Snieczkus.

Przedstawiciele USA uniemożliwiają porozumienie w sprawie Berlina

MOSKWA (PAP.). Cała prasa radziecka zamieściła wczoraj depeszę Agencji TASS z Paryża, omawiającą wyniki posiedzenia Komitetu Ekspertów dla spraw walutowych i handlowych Berlina. Depesza ta nosi tytuł:

„Przedstawiciele Stanów Zjednoczonych raz jeszcze zerwali możliwość porozumienia w kwestii berlińskiej”.

Jak wiadomo, Komitet Ekspertów, o którym mowa wyżej, utworzony przez przewodniczącego Rady Bezpieczeństwa, w ostatnich dniach przebrał obrady w rezultacie odrzucenia przez przedstawiciela Stanów Zjednoczonych propozycji, wyłonionych przez Komitet.

TASS podaje obszerny sora

Kampania na rzecz pokoju w USA

Postępowe koła amerykańskie żądają porozumienia z ZSRR Wallace demaskuje politykę zwolenników „zimnej wojny”

NOWY JORK (PAP.). Centralna Rada Towarzystwa Przyjaźni Amerykańsko - Radzieckiej i Amerykańska Partia Robotnicza wszczęły nową kampanię na rzecz pokoju.

Wstępem do tej kampanii było ogłoszenie deklaracji

przeszło 70 wybitnych działaczy postępowych, wzywającej Trumana do przyjęcia propozycji Generalissimusa Stalina.

Znany pisarz Harry Ward rozpoczął dwutygodniową podróż po USA, podczas której

wygłasza odczyty na temat konieczności porozumienia ze Związkiem Radzieckim.

ROBOTNIKOM USA NIEPOTRZEBNE SĄ BAZY

Występując na przyjęciu zorganizowanym przez Amerykańską Partię Robotniczą, Henry Wallace ostro potępił projekt paktu północno - atlantyckiego.

W przemówieniu swym Wallace podkreślił, że podczas, gdy gospodarka Stanów Zjednoczonych zmierza do powojennego kryzysu, Departament Stanu prowadzi tajną działalność za „dwupartyjną zasłoną” i wykorzystuje plan Marshalla w charakterze „kija, by otrząsnąć i wzmocnić bazy wojenne, skierowane przeciwko ZSRR”.

„BAZA WOJENNA W NORWEGII — powiedział Wallace — NIE ZASPKOI POTRZEB ROBOTNIKA W LOS ANGELES. MILIONOWE WYDATKI NA CELE WOJSKO WE NIE DOPROWADZĄ DO LIKWIDACJI ZAPADAJĄCYCH SIĘ LEPIANEK W CHICAGO, ANI NIE POMOŻĄ BIEDNYM ROLNIKOM W KANSAS”.

Stalin proponuje zawarcie paktu pokoju i przeprowadze

nie obustronnego rozbrojenia. Jednakże rząd nasz odpowiada dalszym dozbieraniem się i dalszym stosowaniem „zimnej wojny”.

„OSWIADCZAMY, ŻE PIERSZYMI KROKIEM NASZEGO RZĄDU WINNO BYĆ PRZYJĘCIE PROPOZYCJI STALINA — JEGO TRZECIEJ PROPOZYCJI W OSTATNICH DWÓCH LATACH — osiągnięcia porozumienia we wszystkich spornych zagadnieniach, zawarcia paktu pokoju i obustronnego rozbrojenia.

Jeżeli tego nie uczynimy, naród amerykański zapłaci za to nowymi miliardami dolarów na „zimną wojnę” i zbliży się jeszcze bardziej do ekonomicznego kryzysu”.

Artystycznie wykonany model kafaru parowego do wzbijania pól — ofiarowany Kongresowi Zjednoczeniowemu przez Państwowe Przedsiębiorstwo Robót Inżynierskich Morskiej w Gdańsku

Dwukrotnie więcej niż przed wojną!

93 miliardy zł. na oświatę w 1949 roku

Warszawa (PAP). Dnia 17 bm. pod przewodnictwem prof. Popiela (PZPR) obradowały komisje skarbowo-budżetowa oraz planu gospodarczego nad preliminarzem budżetowym Ministerstwa Oświaty na rok 1949.

Referent preliminarza budżetowego tow. pos. Albrecht (PZPR) stwierdził, że podstawaowym zadaniem państwa w nowym jest zapewnienie mo

żliwości kształcenia się oraz korzystania z dorobku kultury i nauki wszystkim obywatelom.

Łączna suma wydatków na cele oświaty wynosi 84 miliardów złotych, oraz 9 miliardów w budżetach związków samorządowych. Na jednego mieszkańca wypada z tych kwot 4 tys. złotych, a więc — dwukrotnie więcej, niż przed wojną.

W sferze wpływów anglosaskich...

Terror szaleje w Iraku

Wyroki śmierci na działaczy komunistycznych MOSKWA (PAP.). — Cytując doniesienia bagdadzkiego korespondenta dziennika „Al-Ahram” Agencja Tass donosi, że straceni zostali przywódca Iraackiej Partii Komunistycznej Zakki Muhammed Bassam i Jaguda Ibrahim Sadyk. Zwłoki straconych wisiały przez kilka godzin w jednym z parków miasta.

Przed dwoma dniami powieszono zostali generały sekretarza partii komunistycznej Iraku, Jusuf Sulejman i Hussein Muhammed Alszabisi.

Zostali oni skazani na śmierć już w ubiegłym roku, jednakże po licznych protestach, opinii publicznej ze wszystkich krajów Bliskiego i Środkowego Wschodu, karę śmierci zamieniono na długoletnie więzienie.

Obecnie wbrew tej decyzji patriotów iracy zostali straceni na rozkaz premiera Iraku Nuri Saída.

Nieudana prowokacja!

Agencja Tass przygważdża kłamliwe „sensacje”

prasy angielskiej

Moskwa (PAP). W depeszy z Londynu agencja TASS przytacza wiadomość Reutera ze Sztokholmu jakoby „dość znaczne rosyjskie siły morskie ukazały się w rejonie Malmoe (na południu Szwecji).

Powołując się na rzekomo „miarodajne” informacje,

Reuter wyliczył nawet okręty radzieckie zauważone jakoby w tym rejonie. Wszystko to przedstawiono jako „kontrdemonstrację” floty radzieckiej wobec wizyty, którą w ubiegłym tygodniu złożyły ścisłe agencje angielskie w Tromsøe w pobliżu granicy radziecko-norweskiej.

Twierdzenie to — podkreśla Agencja TASS — potrzebne było kołom angielskim w określonym celu, który znajduje wyraz w końcowym zdaniu wiadomości: „Lange i Bevin (których spotkanie odbyło się ostatnio w Londynie) powinni niezwłocznie wziąć pod uwagę rzeczywistą sytu-

ację i unikać zbędnych formalności”.

Co się tyczy „wiarogodności” wspomnianych faktów, to agencja Reutersa nazajutrz po podaniu swej kaczki o „okrętach radzieckich” musiała zakomunikować z Kopenhagi co następuje:

„Admiralicia duńska podała wieczorem 14 lutego, że okręty wojenne, które zarzucały jakoby kotwicę u wybrzeży Szwecji dnia 13 lutego, były okrętami duńskimi, dokonywanymi zimowego rejsu ćwiczebnego. Prasa twierdziła, że były to rosyjskie okręty wojenne”.

Delegacja chłopów polskich

bierze żywy udział w naradach przewodników rolnictwa Ukraińskiej SRR

MOSKWA (PAP). Jak już donosiliśmy, delegacja chłopów polskich, przebywających obecnie w Kijowie, brała udział w naradzie przewodników rolnictwa Ukrainy. Goście polscy wraz z uczestnikami narady przewodni-

ków wysłuchali referatu ministra rolnictwa ukraińskiej SRR — Mackiewicz, po czym zabrali głos członkowie delegacji polskiej Knothe.

Mówca w imieniu chłopów polskich podziękował uczestnikom narady za serdeczne przyjęcie. Złożył on również podziękowanie za braterską pomoc, udzieloną przez Związek Radziecki w czasie wojny i po jej zakończeniu.

Wzniesione przez Knothe'go okrzyki na cześć przyjaźni polsko-radzieckiej i największego przyjaciela narodu polskiego — generalissimusa Stalina — zostały gorąco podchwyczone przez zebranych.

Uczestnicy narady uchwalili je dnośnie treści pisma do chłopów Polski Ludowej.

(Treść pisma podamy jutro).

Komuniści Francji, Belgii i Austrii

występują przeciwko agresywnym dątkom i b'okom

PARYŻ (PAP.). — Biuro polityczne Francuskiej Partii Komunistycznej publikuje komunikat, w którym zwraca uwagę na wzmaganą propagandę przygotowań wojennych, kierowaną przez koła imperialistyczne.

W obliczu akcji podżegaczy wojennych, którzy dążą do przekształcenia Francji w bazę militarną, skierowaną przeciwko ZSRR i krajom demokracji ludowej — Biuro Polityczne wzywa wszystkich Francuzów do zjednoczenia się we wspólnej walce w obronie pokoju.

Jedność i akcja mas ludowych — to siła, zdolna do pokrzyżowania planów podżegaczy wojennych.

WIEDEŃ (PAP.). W dniach 15 i 16 lutego odbyło się w Wiedniu plenarne posiedzenie Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Austrii.

Sprawozdanie na temat sytuacji politycznej i zbliżających się wyborów złożył sekretarz generalny partii Fűrberg. Komitet Centralny powiła z zadowoleniem ostatnie propozycje Generalissimusa Sta-

lina pod adresem USA oraz wystąpił przeciwko wszelkim próbom wciągnięcia Austrii do bloków zachodnich, podkreślając agresywny ich charakter.

BRUKSELA (PAP.). Biuro Polityczne Belgijskiej Partii Komunistycznej omawiało na swym ostatnim posiedzeniu za gądnienia polityki zagranicznej, witaając z uznaniem odwołanie Generalissimusa Stalina na pytania dziennikarza amerykańskiego Kingsbury Smitha oraz deklarację radzieckiego MSZ.

Zwycięski marsz

chińskiej armii ludowej

Londyn (PAP). Agencja Reutersa donosi, że oddziały chińskiej armii ludowej atakują Lu-Wei, ostatni przyczółek Kuomintangu na północnym brzegu Jang-Tse-Kiang między Nankinem a Szanghajem.

Cały północny brzeg Jang-Tse-Kiang na odcinku 2400 kilometrów znajduje się obecnie w reku wojsk ludowych, które koncentrują się w kilku punktach dla sforsowania rzeki.

Nowe zwycięstwo greckiej armii demokratycznej

Ludność Seray'u wita entuzjastycznie swych oswobodzicieli. — Paniczna ucieczka monarcho-faszystów

BUKARESZT (PAP). — Rozgłoszając Wolnej Grecji podaje szczegóły ataku 6 dywizji greckiej armii demokratycznej na miasto Seray.

Już po pierwszym natarciu wojsk demokratycznych, oddziały monarcho-faszystowskie opuściły w panice swą twierdzę i dzielnic miasta. W wyniku drugiego natarcia, wojska demokratyczne zdobyły centrum

miasta. Wszystkie kontrataki garnizonu monarcho-faszystowskiego, wzmocnione przez dodatkowe oddziały zmotoryzowane, zostały odparte.

Ludność entuzjastycznie powitała oswobodzicieli.

ULASKAWIENIE 9 OFICERÓW PRZEZ GRECKI RZĄD DEMOKRATYCZNY BUKARESZT (PAP). — Agen-

cja Elas Press donosi, że grecki rząd demokratyczny uwolnił 9 oficerów armii monarcho-faszystowskiej, skazanych na karę śmierci.

W komunikacie rządowym podkreśla się, iż rząd uczynił to mimo, że okupanci amerykańscy i ich lokaje atęscy mordują codziennie setki wojowników o wolność Grecji.

Dwaj księży - podzegli do mordów i rabunku

Banda NSZ i jej duchowi opiekunowie przed Sądem

na marginesie Thiers i Moch

Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie przystąpił wczoraj do rozpatrywania sprawy pięciu bandytów z NSZ - tu i dwóch księży, którzy również należą do bandy, podzegli jej członków do napadów i morderstw, rozstraszając od odpowiedzialności za przelaną krew i zrabowane mienie.

Na wprost ławy oskarżonych, na której zasiadli Gałązka, Markosik, Łukasiewicz, Grzywacz i Kochański oraz księży Fertak i Lubiński, ustawiono dwa stoły, na których znajdują się dowody rzeczowe — cały arsenał broni, z której padały strzały, wymierzone w działaczy politycznych, wójtów i sołtysów, kolejarzy i funkcjonariuszy władz bezpieczeństwa oraz Milicji Obywatelskiej, broni, którą terroryzowano chłopów i kupców, zabierając im ich dobytek. Na stołach ułożono karabiny maszynowe, pistolety maszynowe i ręczne, granaty, ładunki dynamitu, rakietnice oraz zapasy amunicji.

ŁAŃCUCH ZBRODNI

Pierwszy zeznający Edward Markosik przyznał się do zarzutów, ciężących na nim i wyszczególnionych w akcie oskarżenia. Dziewiętnastoletni przestępca złożył wyczerpujące wyjaśnienia, opowiadając Sądowi o swej działalności w randze „sierżanta” NSZ na terenie powiatów Mińsk Mazowiecki, Węgrów i Sokołów Podlaski. M. in. Markosik wśród uczestników w licznych napadach na posterunki M. O., na żołnierzy KBW, oraz w zwyczajnych napadach rabunkowych. Oskarżony opowiedział o zatrzymaniu na szosie pod Stoczkiem Łukowskim samochodów i furmanek z jadącymi na targ kupcami, którym bandyci zabrali 700 tysięcy złotych. Również i spółdzielnie były przedmiotem napadów robunkowych, w których uczestniczył oskarżony przy czym — jak sam wyjaśnił — przy napadzie na samochody spółdzielni w Pruszkowie i Sinołęce pastwą rabunku padło pół miliona złotych, zaś w innych spółdzielniach zabrali bandyci towary i gotówki na setki tysięcy złotych. Oskarżony opowiedział wyczerpująco o napadzie

WSPÓŁPRACA DUCHOWYCH Z BANDYTAMI

Mówiąc o osobie księdza Fertaka, Markosik podał szczegółowy złośliwy opis współpracy tego duchownego z bandą NSZ, potwierdzone zresztą w całej rozciągłości przez Józefa Łukasiewicza, który również zeznawał w dniu dzisiejszym.

Jak podali obaj oskarżeni, w początkach kwietnia 1948 roku, dowódca oddziału dywersyjnego, do którego należeli, odwiedził w Mroczach tamtejszego proboszcza — Kazimierza Fertaka, również należącego do NSZ. Dowódców omawiał z ks. Fertakiem sprawę przybycia swego od-

działu do kościoła, w celu umożliwienia NSZ-owcom wyświadczenia się i poświęcenia noszonych przez nich „ryngrafów”. Ks. Fertak zgodził się na tę propozycję dowódcy bandy, uzgadniając z nim, iż dla lepszej konspiracji, oddział przybędzie do sąsiedniej parafii w Kuflewie, gdzie proboszczem był wówczas oskarżony ks. Wiktor Lubiński.

Zawiadomiony przez ks. Fertaka ksiądz Lubiński przychylił się bez zastrzeżeń do jego propozycji i w nocy z 14 na 15 kwietnia 1948 roku ohab przyjeżdżał w kościele w Kuflewie 12-osobowy oddział NSZ.

BŁOGOŚLAWIENSTWO NA DROGĘ MORDÓW — ZA DWA TYS. ZŁOTYCH

Bandyci wmaszerowali do kościoła uzbrojeni w broń maszynową, automatyczną i krótką. Całe uzbrojenie złożyli pod chórem zatrzymując przy sobie pistolety. Obaj księży wyspowiadał przybyłych, po czym ks. Fertak poświęcił „ryngrafy”, noszone przez bandytów.

W dziesięciminutowym przemówieniu, wygłoszonym po poświęceniu rymgrafów, ks. Fertak wezwał bandytów do kontynuowania przestępczej działalności, podkreślając, iż morderstwo „zwolenników obojętnej ustroju” oraz napady na spółdzielnie nie są grzechem, a przeciwnie — jak się wyraził — „świętym obowiązkiem każdego członka grupy dywersyjnej”.

Przedstawiając bandytom różne metody walki z ustrojem demokratycznym, ks. Fertak zaliczył do nich również i morderstwa na działaczach demokratycznych, przy czym — powiedział duchowny — „walkę tę należy prowadzić aż do końca”. Ks. Fertak przyjął też owej nocy od dowódcy bandy dwa tysiące zł za odprawienie Mszy Św. za jej pomyślność, zaś ks. Lubiński otrzymał tysiąc pięćset zł za światło kościoła.

„STRZELANIE DO LUDZI — NIE JEST GRZECEM”

Prokurator: Czy oskarżony miał skrupuły strzelając do swych współobywateli? Edward Markosik: „Początkowo miałem, ale po spowiedzi u ks. Fertaka i po jego przemówieniu, zmieniłem w znacznym stopniu mój pogląd na te sprawy. Zachęta otrzymana od ks. Fertaka i jego błogosławieństwo utwierdziły mnie w przekonaniu, iż nie jest grzechem strzelanie do ludzi innych przekonań”.

Również i Józef Łukasiewicz nie neguje swego udziału w licznych napadach wspomnianej bandy. M. in. opowiada szczegółowo, jak własnoręcznie zastrzelił kolejarza Tadeusza Mojmowski, którego bandyci napotkali podczas jednej ze swych wypraw w teren. Łukasiewicz na zlecenie swego przełożonego, przystąpił Mojmowskiemu do głowy i jednym strzałem pozbawił go życia. „Ten kolejarz niegdyś się nie spowiadał” — zeznał cynicznie przed Sądem NSZ-owski bandyta, którego wyjaśnienia zamknęły pierwszy dzień procesu.

„Socjalistyczny” minister spraw wewnętrznych w rządzie Queuille'a — Jules Moch ma już na swym koncie tak wiele niezwykłych czynów i zarządzeń, że śmiało porównać go można nie tylko z weimarskimi „socjal-demokratami” w stylu Noskego, Scheidemanna czy Seweringa, lecz nawet z tak „zasłużonymi” mężami stanu, jak np. Stojypin lub Protopopow.

Jednym z ostatnich rekordów płodnej działalności p. Mocha był zakaz... wyświetlania filmu dokumentarnego, francuskiej Rewolucji Lutowej r. 1848. Film był zrealizowany na podstawie ówczesnych rysunków i litografii, których autorem był w głównej mierze znakomity karykaturzysta — Daumier. Warto zaznaczyć, że po zdławieniu Rewolucji Lutowej, francuski rząd restrykcyjny, stosując tyfoidalną represję i szykany wobec wszelkich przejawów ruchu wolnościowego, nie zabronił przecież reprodukcji karykatury Daumiera.

Ale p. Moch „socjalista” spod znaku Leona Bluma, poszedł dalej, niż jego burżuazyjni poprzednicy sprzed 100 lat. Pan Moch zakazał wyświetlania historycznego filmu ze względu „na niesprzyjający klimat społeczny”. Pod silnym naciskiem opinii francuskiej zakaz stał ostatecznie cofnięty, pod warunkiem jednak, że ostateczne zdanie mówionego komentatora ulegnie skreśleniu.

Cóż to takiego stało się solą w oku „socjalistycznego” ministra i przedmiotem jego surowych zakazów? Oto treść tego komentarza wraz z „inkryminowanymi” zdaniem ostatnim: „Pan Thiers gasi jedno po drugim światła lutowe: zniesiono głoszenie powszechne i uciśnieni milczą; koniec wolności prasy. Pozostajemy pod znakiem gaszenia wszystkich swobód. Chęć zgasić wszystkie ze słońcem wzięte. W ten sposób zdawili i samą Republikę. Droga do Napoleona stała otworem. Trzeba będzie dwudziestu lat wojen, walki i nędzy, by tyrania raz jeszcze została zmierzona z powierzchni ziemi, by znnowo Republika... Ale historia ta nie jest skończona...”

Właśnie to ostatnie zdanie wywołało ministerialny tłum p. Mocha. Wyczuł smród w tym zdaniu i w całym kontekście jakieś aluzje i przytyki do swoich własnych „zasług” w dziele gaszenia swobód republikańskich. Indes ira — stąd gniew, jak mawiali starożytni.

Historia z filmem historycznym jeszcze raz obnażyła prawdziwe oblicze polityczne p. Mocha i jego kompanów z partii Leona Bluma. Trudno się oprzeć wrażeniu, że to oblicze jest jeszcze szpetniejsza, niż oblicze Thiersów, Cavaignolów i im podobnych waletów reakcji z roku 1848. B. D.

Jedno z marshallowskich „dobrodziejstw”

Katastrofalny wzrost bezrobocia w Europie Zachodniej. Brytyjskie ministerstwo pracy ogłosiło sprawozdanie, z którego wynika, że liczba bezrobotnych w Wielkiej Brytanii powiększyła się w ciągu stycznia r. b. z 327.200 osób do 375.700 osób. Dzienniki zapowiadają dalszą redukcję pracowników, zwłaszcza w przemyśle samochodowym.

Kraje demokracji ludowej idą naprzód

Rozwój gospodarki nowych Węgier

w oparciu o pomoc Związku Radzieckiego

18 lutego mija rok od chwili podpisania umowy o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy między Związkiem Radzieckim a Republiką Węgier.

Od pierwszego dnia po wyzwoleniu Węgier, Związek Radziecki wykazywał znaczną pomoc przy odbudowie gospodarki węgierskiej, zrujnowanej w czasie wojny przez hitlerowskie rządy. Miniony rok, był rokiem dalszego zacieśnienia się współpracy między Związkiem Radzieckim a ludowodemokratycznymi Węgrami.

W kilka miesięcy po podpisaniu umowy radziecko-węgierskiej, rząd węgierski i inicjatywy węgierskiej partii komunistycznej, zwrócił się do rządu radzieckiego z prośbą o obniżenie sumy reparacji wojennych. Związek Radziecki i tym razem przyszedł z pomocą narodowi węgierskiemu. W nocie zawierającej odpowiedź rządu ZSRR, Molotow oświadczył: „Powodowany chęcią ułaskawienia, na Węgram odbudowy i rozwoju gospodarki Republiki Węgier skłonił i biorąc pod uwagę przyjaźń i stosunki, jakie łączą nas z krajami, rząd radziecki postanowił z dniem 1-go lipca br. obniżyć o 50 proc. sumę pozostałych do niszczenia spłat z tytułu reparacji wojennych.

W sierpniu 1948 roku minął rok od dnia uchwalenia 3-letniego

planu odbudowy ekonomicznej kraju. Osiągnięcia pierwszego roku znacznie przekroczyły cyfry, przewidziane planem. Już w pierwszym roku przemysł węgierski przekroczył plan o 4,5 procent. Wkrótce okazało się, że plan trzyletni może być wykonany w dwa i pół lata. Na okres sierpnia — grudzień 1948 r. został opracowany specjalny plan, umożliwiający wykonanie najważniejszych zadań ostatniego roku planu trzyletniego już w r. 1949.

Prasa radziecka o Uniwersytecie Jagiellońskim

„Prawda” zamieszcza artykuł swego korespondenta J. Makarenki o Uniwersytecie Jagiellońskim w Polsce. Korespondent opowiada o wielkich przemianach, jakie zaszły na tym najstarszym polskim Uniwersytecie. Przed wojną — pisze Makarenko — na Uniwersytecie Jagiellońskim ilość studentów rekrutujących się ze środowiska robotniczego i chłopskiego nie przekraczała 10 procent. Nie lepiej przedstawiała się również sytuacja w innych wyższych zakładach naukowych Polski. Obecnie młodzież robotnicza i chłopska stanowi większą część studentów, a na młodszych kursach stanowi ona przytłaczającą większość!

Przeszło dwukrotnie wzrosła ilość młodzieży akademickiej w

Produkcja przemysłowa w drugim półroczu 1948 r. była o 23 proc. wyższa od odpowiedniego okresu 1938 r. Produkcja rolnicza również przewyższała wskaźnik przedwojenny.

Nowym przykładem współpracy między Związkiem Radzieckim a Węgrami, stała się radziecko-węgierska umowa handlowa, zawarta w wrześniu 1948 r. Umowa ta przewidująca wymianę towarów i surowców na sumę 150 milionów dolarów, ułatwi Węgram wykonanie planu trzy-

W. Ażaiew 60

porównaniu z okresem przedwojennym. W ciągu ostatnich lat znacznie rozszerzona katedra agronomii, medycyny, chemii i przyrodniczoświata. Uniwersytet wyzwoilił się spod wpływu najbardziej reakcyjnych profesorów i przeobraża się stale zgodnie z wymaganiami współczesności. Stwierdzając, że uniwersytet krakowski był przed wojną rozsądkiem reakcji, korespondent podkreśla, iż walka ideologiczna na uniwersytecie nie jest bynajmniej zakończona. Wykładowcy pewnych nauk społecznych wychodzą przeważnie z założeń burżuazyjnych i antymarksistowskich. Antynaukowe wpływy burżuazyjne odbijają się również poważnie na wykładaniu dyscyplin specjalnych.

przed wszystkim biologii. Wśród biologów uniwersytetu krakowskiego nie ma jest jeszcze w znaczących formalistycznego kierunku w genetyce, zwoleńników teorii Mendla i Morgana.

Różne są formy wpływu ideologicznego reakcji na młodzież akademicką. Już sam fakt — pisze Makarenko — że na wydziale teologicznym studuje 500 osób, ma swą wymowę. Uniwersyteckie organizacje klerykańne rozmaitymi sposobami przyciągają do siebie młodzież. Mimo to, pisze na zakończenie korespondent, proces przeobrażenia Uniwersytetu Jagiellońskiego sięga głęboko. Proces ten otwiera przed uniwersyteciem szerokie perspektywy na przyszłość.

W. Ażaiew 60

Daleko od Moskwy

— Nie chcę się wglębiać w wasze możliwości — powiedziała Tania, usiadła w fotelu i zimno patrzyła na uśmiechającego się o czerwonych policzkach kierownika zaopatrzenia. My jutro wychodzimy na trasę i wszystkie zasadnicze rzeczy muszą być nam dzisiaj wydane. Resztę zaś możecie wysłać w ślad za nami.
— Nie zdążyli tę dziewczynę mianować naczelniem, a natychmiast straciła połowę swoich przyjmowanych zalet. — mówił Fiedosow, a jego ciemne oczy błyszczały. W obecności Tani rozmowa jego była żywsza niż zazwyczaj i zdawało się, że delektował się każdym swoim słowem.
— Moje zalety nie zostają załączone do zaopatrzeniowań i nie powinny was interesować. Zgadzą się zamienić w Babę Jagę, żeby otrzymać potrzebne materiały. Proszę mi je wydać. Macie takie rozporządzenie. Czy też mam znowu pójść do Beridzego i poskarżyć się na was.
— Wyobraźcie sobie Aleksy Mikołajewicz, że Tanieczka zdążyła poskarżyć się na mnie głównemu inżynierowi, a ten nie liczył się z dzisiaj uroczystym dniem i nagadał mi masę przykrzych słów. Mam zgagę, jakbym się najadł solonego lososia.
— Ma rację — powiedział Kowszow, gdy przejrzał spis materiałów zaopatrzeniowych przez Tanię. Wykreslić można bardzo mało, tylko drobności, które tutaj zaznaczyłem. Poza tym na zaopatrzeniowaniu jest de-

cyzja głównego inżyniera. Czy to nie jest wiążące dla was, dlaczego więc sprzeciwiacie się?
— Wiążące, bardzo wiążące — Fiedosow wziął ze stołu arkusz i westchnął — ach jacy wy jesteście nudni czy w ogóle z wami można prowadzić jakąś rzeczową rozmowę? Lepiej byście się zapytali skąd ja to wszystko weźme.
— Nie udawajcie. Wszystko macie schowane w waszych zakamarkach, — prawie złośliwie powiedziała Tania. — Po prostu wam żal jest coś oddać. Wam napewno śni się, że rurociąg zostaje zbudowany z powietrza, a wasze składy zamknięte są na klucz i wypełnione wszelakim dobytkiem. Robicie się bardziej skąpi od Libermana.
— No dobrze, proszę się nie gniewać Tanieczka. Ze skóry wyskoczę ale całkowicie was zabezpieczę, — naczelnik zaopatrzenia pochylił się ku dziewczynie i czule ją objął.
— Powiem dziękuję dopiero po tym jak wszystko otrzymam, — odsunęła się od niego Tania.
— To znaczy, że jutro ruszamy w pochód — zapytał ją Aleksy. A jak będziemy was żegnać?
— Żegnać? — zapytała Tania i westchnęła.
— Trochę różne mnie gryzą. Wszak jestem bezdomna. Gdzież ja mogę wam urządzić pożegnanie?
— U mnie! ucieczył się Fiedosow. — Właśnie zbiera się moje grono. Zaprosimy również Jerzego Dawidowicza.
— Z jakiej racji? wspomnienie Jerzego Dawidowicza — podejrzliwie spojrzała na niego Tania.
Filimonow i Liberman przzerwali rozmowę. Wstąpili po Aleksygo, żeby razem pojechać na Start. Na widok

Libermana Fiedosow spochmurniał. Liberman przywitał się z Aleksym, Tanią, a na niego nawet nie spojrzał. Naczelniczy zaopatrzenia byli w stanie ciągłej wojny i w zarządzie krzątały dowcipy o kawałach jakie sobie nawzajem odrabiają.
Fiedosow na chwilę odwołał Aleksygo na stronę: Przyjdźcie rzeczywście wieczorem. Przecież dzisiaj jest święto. Trochę wypijemy, pogadamy amatorzy mogą pograć w karty. W ogóle powinniście więcej być wśród ludzi, życie jak mnich to nie ma sensu. Sprwadź także Jerzego Dawidowicza oraz Tanię.

— Nie wiem — powiedział Kowszow.
— Pewna dziewczyna ma do was słabość, — kusił go Fiedosow i dodał żartobliwie: — zresztą ja też zalecam się do tej dziewczyny, ale z waszego powodu nie mam u niej szczęścia. Zresztą nie żywię do was żalu.
— Wątpię czy uda mi się dzisiaj przyjść. — odmawiał Aleksy. Pomyślał sobie, że dziewczyną którą się nim interesuje — jest napewno Zenia. — Za zaproszenie dziękuję. Postaram się przyjść.
Tania śmiała się żarzącym śmiechem odrzucając w tył głowę, a Liberman mruzczył.
— Nie ma w tym nic śmiesznego. Wam się podoba, że ten typek się znęca nad mną.
— Kto się nad wami znęca? — wtrącił się Kowszow. — Patrzył z zadowoleniem na śliczną, opromienioną uśmiechem twarz dziewczyny. Pomyślał: Trzeba będzie koniecznie pójść do Fiedosowa razem z Beridzem i Tanią. D. e. n.]

Od frontu neony – od tyłu nędza!

Jak żyje Hamburg, największy port Niemiec

Hamburg — w lutym Kto po ciemnicy zachodnich dzielnic Berlina, znajdzie się nagle (i to wieczorem) w największym przed wojną portowym mieście Niemiec, w Hamburgu, ten przystanie w pierwszej chwili oszołomiony mnogością światła ulicznych i reklamowych różnobarwnych neonów.

Światła napisy: Bar - Kawiarnia - Dancing - Kabaret powtarzają się zarówno na An der Alster, jak i w osławionej dzielnicy szynków portowych — Sankt Paoli, różniąc się chyba tylko nazwą, no, i wyglądem oczekujących przed wejściem samochodów.

Hamburgczyk zna te lokale na wylot: wie, gdzie bywają oficjalnie przedstawiciele władz okupacyjnych i wie również gdzie ich można spotkać „prywatnie”. Wie, które lokale są dla spekulantów większego kalibru, a które dla międzynarodowej zbieraniny, wyrzuconej falami wojny na brzegi Niemiec i szukającej tu wciąż jeszcze łatwego zarobku.

SPEKULACJA PANUJE WSZECHWŁADNIE
Wystarczy przejść ulicami Hamburga za dnia, lub wieczorem, aby przekonać się, czym żyje to, tak bardzo przez zachodnio - niemiecką prasę zachwalane miasto — spekulacja.

Wprawdzie wystawy sklepowe zadziwiają mnogością i różnorodnością towarów, ale wystarczy spojrzeć na ceny, aby zrozumieć, dlaczego ruch panuje tylko na ulicach i przed wystawami, a nie w samych sklepach, dlaczego robotnik hamburski omija z niechęcią jaskrawo oświetlone knajpy, a szuka małej piwiarni, gdzie ceny liczone są jeszcze na fenigi, a nie na dziesiątki marek.

CENY I PŁACE
Porównajcie ceny i płace. Przeciętny zarobek robotnika w Hamburgu wynosi 170 do 200 marek, tyle właśnie, ile kosztuje jeden lepszy obiad na dwie osoby w lokalach dla „schieberów”. Jest to również cena dwóch koszul lub jednej pary używanych spodni, lub, jeśli kto woli, lichego damskiego swetra. Gdyby jeszcze wszyscy robotnicy Hamburga mieli zajęcie i gdyby zarobki były regularnie wypłacane!

Gdzież tam! Moi informatorzy w Hamburgu wskazali mi na wrzastającą z miesiaca na miesiąc liczbę bezrobotnych, których udziałem jest również bezdomność, jakże 60 tysięcy pozabawionych pieniędzy hamburczyków gnieździ się w bunkrach lub barakach, czekając już trzeci rok na przyobiecany przydział mieszkań. Ale mieszkania są zajęte. Te lepsze przynajmniej. Ulokowała się w nich albo finansjera nowych czasów, ta właśnie, która zapelnia nocne lokale i płaci lekką ręką po 100 marek (12 dolarów wg kursu dnia) za stółki Sylwestrowym, albo też „arystokracja” hitlerowska która po komedii denazyfikacyjnej na nowo się panoszy w portowych miastach Niemiec.

WYMOWNE SPRAWOZDANIE
Właśnie wpadło mi w ręce, podczas pobytu w Ham-

(Od specjalnego korespond. „Głosu“)

burgu, sprawozdanie, ogłoszone przez Urząd do Spraw Denazyfikacji miasta Bremy, sąsiadującego z Hamburgiem. Bardzo to pouczające sprawozdanie: mówi ono o tym, jak dalece wszystkie instytucje życia publicznego i co gorsze, cały ich zarząd, przesiąknięty jest w cztery lata po zakończeniu wojny hitlerowską zgnilizną. Posłuchajcie tylko: na 955 urzędników wymiaru sprawiedliwości — 45 proc. to dawni aktywni hitlerowcy, w szkolnictwie jest ich na 2.417 osób — 40 proc., na poczcie — 36 proc., w urzędach pracy — 24 proc., a w Głównym Zarządzie Finansów — aż 61,5 proc! Nie znam statystyki Hamburga pod tym względem, ale, jak mnie zapewniali Hamburgczycy, wart Hamburg Bremy, a Brema Hamburga.

DYGNITARZE SPOD ZNAKU SWASTYKI
Dygnitarze spod znaku swastyki są dygnitarzami i dzisiaj. Znają ich kelnerzy w hamburskich lokalach i nierządki (zapewne z przyzwyczajenia) usłyszeć można rzucane służbiście przez kelnera: „Jawohl, Herr Obergruppenführer!” pod adresem tegiej tuszy gościa, studiującego kartę win. Dygnitarze ci popierają się wzajemnie i polecają swoich ludzi na wolne posady, co, obok stagnacji gospodarczej, jest jeszcze jednym powodem, dla którego robotnik hamburski, a jeszcze, Boże broń, antyfaszysta daremnie rozgląda się za pracą.

To też ani światła neonów 30 lokali na Sankt Paoli (ponad sto kończy swoją egzystencję w lutym), ani dobiegająca z knajp muzyka, nie potrafią przesłonić martwego, przezar tego nędzą oblicza olbrzymiego miasta.

FALA ROZGORYCZENIA
Rozgoryczeni są nie tylko robotnicy, którzy widzą 38 miln. m sześć, nieuprzątniętego gruzu na ulicach swego miasta i wiedzą, że wszelkie plany jego odbudowy są w obecnych warunkach — utopią, rozgoryczeni są również i hanzeatyccy kupcy, którzy byli i różów swoich przedsiębiorstw pragnęliby gruntować na stosunkach ze Wschodem, partnerem olbrzymiego zasięgu.

Kupcy hambursey. Pachniało kiedyś w ich składach kawa, lamaly się półki od obfitości owoców południowych, konserw, towarów, tekstylii, łączyły ich rozległe stosunki i koneksje z kapitałem wszystkich części świata. Czyżby się miała zmienić ich wiara w po tege pieniądza, w pomoc moich zamorskich przyjaciół, w pomoc Marshalla?

AMERYKAŃSKA „FILANTROPIA” — A DOLARY
Plan Marshalla. Właśnie o nim wyraził się bardzo sceptycznie pewien ongiś zamozny patrycjusz hamburskiego kupiectwa.

„Filantropia” amerykańska, rzekł, oparta jest ściśle na wyrachowaniu dolarowym, niepozwalającym na poniesienie jakichkolwiek strat. Tak właśnie jest i z nami: wprawdzie Niemcy Zachodnie mają otrzymać w ramach Planu

Marshalla w roku 1949 — 4,3 miliardy marek zachodnich, ale w tym samym czasie musimy wypłacić na t. zw. koszty okupacji stref zachodnich 4,54 miliardy marek. Zatem, ile mamy faktycznie dopłacić do Planu Marshalla?

Gdy późnym wieczorem wracałem do hotelu, gąsły już światła w szynkach i milka muzyka. Gdzieś gdzie słychać było pijacki wrzask, hałaśliwie opuszczali knajpy „międzynarodowi” policjanci w granatowych muni-

WYSTAWA „KRAJ I KONGRES” W WARSZAWIE

Pełne artyzmu figury hutników. Jest to dar hut Zabrze i Gliwice

Co zdziałaliśmy i nasze zamierzenia na przyszłość dla ochrony zdrowia ludności miast oraz wsi

Pod przewodnictwem posła łami lekarskimi na uniwersytetach — 3 akademie lekarskie w Gdańsku, Bytomiu i Szczecinie. Wykwalifikowanych pielęgniarzek mamy obecnie 9.367, wobec 6.674 w r. 1939. Ilość łóżek w szpitalach z 21 na 10 tys. mieszkańców przed wojną wzrosła do 36 na 10 tys. mieszkańców. W roku bież. ilość łóżek szpitalnych wyniesie 90.000. Ośrodków zdrowia było przed wojną zaledwie 482, obecnie jest ich 1.200. Następnie sprawozdawca omówił zagadnienie walki z choro-

Wystawie „Kraj i Kongres” w Warszawie, model latarni morskiej z Helu i Szczecina.

Pod przewodnictwem posła łami lekarskimi na uniwersytetach — 3 akademie lekarskie w Gdańsku, Bytomiu i Szczecinie. Wykwalifikowanych pielęgniarzek mamy obecnie 9.367, wobec 6.674 w r. 1939. Ilość łóżek w szpitalach z 21 na 10 tys. mieszkańców przed wojną wzrosła do 36 na 10 tys. mieszkańców. W roku bież. ilość łóżek szpitalnych wyniesie 90.000. Ośrodków zdrowia było przed wojną zaledwie 482, obecnie jest ich 1.200. Następnie sprawozdawca omówił zagadnienie walki z choro-

Omawiając wyniki akcji „W”, mówca stwierdził, że objęła ona dotychczas milion 200 tysięcy osób. W polityce inwestycyjno-budowlanej Ministerstwo idzie w kierunku budowy nowych szpitali. Minister Michejda zwrócił uwagę na doniosłość zagadnienia właściwego rozmieszczenia lekarzy w terenie. Jak bardzo palącą jest ta sprawa dowodzi fakt, że w miastach znajduje się 6.718 lekarzy, podczas gdy na wsi 1.753.

Nasi korespondenci piszą:

Współzawodnictwo w Hurtowni Jedwabn. - Galanteryjnej
My, pracownicy Hurtowni, nie brałiśmy dotąd udziału we współzawodnictwie pracy. Przy czynu tego był fakt, że hurtownia nasza przechodziła kilkakrotnie reorganizacje. Powtórnie — nie zatrudnieni bezpośrednio w produkcji nie umieliśmy znaleźć odpowiednich form współzawodnictwa, które można było zastosować u nas.

Przed kilkunastu dniami w lokalu naszym przy ul. Kopeńskiego 75 odbyło się zebranie pracowników Hurtowni. Głównym tematem obrad było zorganizowanie współzawodnictwa pracy wśród naszego personelu.

Współzawodnictwie jak najaktywniejszy udział. Jesteśmy dumni, że i my wzięliśmy udział w ogólnopolskiej akcji współzawodnictwa pracy. Egoizmy walczyć o to by, łódzka hurtownia zajęła pierwsze miejsce.

Przed kilkunastu dniami w lokalu naszym przy ul. Kopeńskiego 75 odbyło się zebranie pracowników Hurtowni. Głównym tematem obrad było zorganizowanie współzawodnictwa pracy wśród naszego personelu.

Przed kilkunastu dniami w lokalu naszym przy ul. Kopeńskiego 75 odbyło się zebranie pracowników Hurtowni. Głównym tematem obrad było zorganizowanie współzawodnictwa pracy wśród naszego personelu.

Przed kilkunastu dniami w lokalu naszym przy ul. Kopeńskiego 75 odbyło się zebranie pracowników Hurtowni. Głównym tematem obrad było zorganizowanie współzawodnictwa pracy wśród naszego personelu.

Trzeba pracować kolektywnie

Przedalnia Centrali PZPB Nr 9 od pewnego czasu wykonywała plan nawet z nadwyżką, choć niedawno jeszcze nie wykonywała go w ogóle. Daleko nam jednak jeszcze, do tego, by móc zrównać się z przodującymi przedsiębiorstwami in. zakładów pracy.

Oliwa kapie nam na głowy

Kochany Redaktorze! Zwracam się do Was z wielką prośbą o wysłuchanie naszych kłopotów. Pracując jako tkacz w PZPW Nr 39, pracujemy wszędzie na naszych krosnach z wielkim zapalem, co z tego, kiedy się w naszej fabryce takie rzeczy, które nam w naszej pracy przeszkadzają. Nad naszym oddziałem mieszczą się salafaktory i za każdym razem gdy maszyny

Trzeba pracować kolektywnie

Przedalnia Centrali PZPB Nr 9 od pewnego czasu wykonywała plan nawet z nadwyżką, choć niedawno jeszcze nie wykonywała go w ogóle. Daleko nam jednak jeszcze, do tego, by móc zrównać się z przodującymi przedsiębiorstwami in. zakładów pracy.

Czy taki winien być stosunek do petentów — ludzi pracy?

Przed kilku dniami zwrócił się do nas tow. Haraburda — prosił o wydanie pozwolenia na pracę w Państw. Zakładach Wyrobów Drzewnych Przemysłu Włókienniczego. Prosił nas o pomoc w następującej sprawie:

W grudniu ub. roku otrzymał przydział na 2-pokojowe mieszkanie przy ul. Bagatela 4 decyzją Wydz. Kwaterunkowego przy Starostwie Śródmiejsko-Lódzkim. Gdy wprowadził się do mieszkania okazało się, że właścicielka domu samowolnie wsiadła do jednego z dwóch pokoi swojego znajomka. Tow. Haraburda musiał zadowolnić się tym czasem jednym pokojem o wy-

miarach 2x4. Rodzina jego składa się z czterech osób. Kiedy zwrócił się ze skargą do Wydziału Kwaterunkowego, otrzymał odpowiedź, że sprawa jego zostanie w szybkim tempie załatwiona, tzn. nielegalny lokator zostanie zmuszony do opuszczenia zajętogo pokoju.

Kochany Redaktorze! Narazie kończę ten list choć mam jeszcze dużo do opiania. Mam nadzieję, że prośba moja, która jest równocześnie i prośbą moich współtowarzyszy pracy nie pozostanie bez echa.

Kochany Redaktorze! Narazie kończę ten list choć mam jeszcze dużo do opiania. Mam nadzieję, że prośba moja, która jest równocześnie i prośbą moich współtowarzyszy pracy nie pozostanie bez echa.

Kochany Redaktorze! Narazie kończę ten list choć mam jeszcze dużo do opiania. Mam nadzieję, że prośba moja, która jest równocześnie i prośbą moich współtowarzyszy pracy nie pozostanie bez echa.

Pierwsi zwycięzcy współzawodnictwa zespołowego w „bawelnianej dwójce“

W tych dniach odbyła się w „dwójce bawelnianej“ uroczystość rozdania nagród zwycięzcom grudniowego etapu współzawodnictwa. Oprócz przewodników zespołowego indywidualnego wystąpili tym razem po raz pierwszy na arenę pionie-

Lewandowska Jadwiga

czy nowego, wyższego jego etapu, to znaczy współzawodnictwa zespołowego. Tym bardziej więc szkoda, że pierwsza część uroczystości, to znaczy rozdanie nagród, wypadła zbyt blado i bez odpowiednich omówień.

Spodziewaliśmy się, że Komitet Współzawodnictwa wystąpi z częściową przynajmniej oceną osiągnięć i niedociągnięć poszczególnych zespołów — zarówno zwycięskich, jak i „przegranych“, ze spostrzeżeniami co do stylu pracy i współpracy tego lub owego przewodnika. Nic jednak z tego wszystkiego nie uslyszyliśmy. Przy odczytywaniu nazwisk zwycięzców nie zaznaczono nawet, czy należą oni do zespołu i jakiego, czy też współzawodniczą indywidualnie. Zresztą nawet w tym drugim wypadku byłoby ciekawe i pouczające powiedzieć coś więcej o zwycięzcy, niż tylko wymienić jego nazwisko.

Bo czy na przykład nie jest godne podkreślenia, że tkaczka na trzech krosnach szerokich, tow. Bronisława Kuzaniak, w grudniu osiągnęła znaczną poprawę jakości swej produkcji, nie cofawszy się zarazem od względem ilości produkcji? Podobnie tow. Irena Olczak, która po raz pierwszy zwyciężyła w wyścigu pracy, otrzymując pierwszą nagrodę. Tak samo tow. Sygdyńska, Maria Heller, Jadwiga Lewandowska, Stanisława Serwata, Feliks Owczarkiewicz i wszyscy inni, którzy otrzymali w niedzielę nagrody, powinni byli usłyszeć w niedzielę, w czym poszli naprzód w porównaniu z poprzednim okresem, i w czym powinni się jeszcze podciągnąć. Było by bar-

dzo pouczające nie tylko dla nich samych, ale i dla ich współtowarzyszy pracy, a nawet dla Komitetu Współzawodnictwa.

Spośród 12-tu grup, które w grudniu zapoczątkowały współzawodnictwo zespołowe (obecnie jest już powyżej 200 grup) nagrodę otrzymały cztery. Są to zespoły tow. tow. Zofii Tracz (krzyżowaczki), Elżbiety Jędrasiak (nuperki), Janiny Szczygelskiej (dublarki) i Marii Mroczkowskiej (skrecarki).

Ciekawe, że niektóre członkinie zespołu, jak na przykład tow. Bronisława Czechulska i Józefa Mruk, osiągnęły większą ilość punktów dodatkowych — i oczywiście wyższe nagrody pieniężne — niż kierowniczki ich zespołów.

Następuje pytanie: dlaczego? Czy wśród członków zespołów znaleźli się robotnicy, którzy sami nadają się na kierowników zespołów, czy też niektórzy do tychczasowi kierownicy tyle co si trafil na pomoc i pouczanie swych współpracowników, że, przysługujące im w myśl regulaminu współzawodnictwa zespołowego podwojenie liczby punktów dodatkowych, nie zdolało im wyróżnić tego czasu straconego?

Ciekawe do podkreślenia momenty znalazły się i we współzawodnictwie majstrów. Spośród 17-tu majstrów — współzawodników w 10-letniej dwójce otrzymano w niedzielę nagrody. I znowu następuje pytanie: dlaczego majster tow. Jurczyk po trafil po raz trzeci wygrał w wyścigu? Co pozwoliło majstrawie tow. Czapskiemu, który przed tym wcale nie należał do asów, zwyciężyć w grudniu? Czy to tylko szczęśliwy zbieg okoliczności, czy też poprawa jego metody pracy?

O tym wszystkim nie powiedziano w niedzielę ani słowa. A szkoda.

Realizacja bonów tłuszczowych

Zarząd Miejski w Łodzi — Wydział Przemysłu i Handlu — podaje do wiadomości, że sprzedaż tłuszczów na bony tłuszczowe na tuzecia dekady miesiąca lutego rb. odbywać się będzie w dniach od 21 do 28 lutego rb. włącznie.

Na bony kat. PR na odcinek Nr 12 — 0,50 kg smalcu;
Na bony kat. B na odcinek Nr 6 — 0,25 kg margaryny
Na bony kat. RD na odcinek Nr 9 — 0,25 kg masła

Wszyscy posiadacze bonów winni pobrać należne im tłuszcze w wyżej podanym terminie, gdyż po jego upływie niezrealizowane odcinki utracą swą ważność.

Serwata Stanisława

Usterki w pierwszej części nie dzielnej uroczystości wyrównały z nawiązką część druga i trzecia, to znaczy występy artystyczne i zabawa. Popisy młodocianych baletnic i zespołu świetlicowego, występ wiskusów ze świetlicy dziecięcej wywołały szczerzy zachwyt i dumę widzów. Entuzjastycznie przyjęli przewodnicy pracy występy artystów z teatru „Osa“, zaś serca wszystkich bez reszty podbił ob. Henryk Korbut, z Teatru Wojska Polskiego. W roli konferansjera udało mu się znakomicie nawiązać bezpośredni i serdeczny kontakt z widzami, zaś jako

uczestnik zabawy i niezmordowany przewodnik w walcach, polkach i mazurkach dokonał reszty: przestał być wyłącznie artystą, współpracującym ze świetlicą fabryczną, a stał się jednym ze swoich ludzi, członkiem braci robotniczej „bawelnianej dwójki“.

Ponieważ nagrodzone przewodnice prosily imnie, by w sprawozdaniu z ich uroczystości na piśmie koniecznie szerzej o zabawie, więc muszę jeszcze ich słowami dodać: było miło, wesoło, — choć bez kropli wódki — ludzie zabawili się wyśmienicie.

H. W.

Łódź w fotografii

„Park Poniatowskiego pod śniegiem“, foto: Wł. Kowalczyk

„W hali maszyn elektrowni“, foto: Henryk Nadziakiewicz

Walka o pokój i międzynarodową solidarność klasy robotniczej

Wielki wiec w CRDK — Sprawozdanie tow. Geberta z uchwały Komitetu Wykonawczego Świat. Federacji Związków Zawodowych

W sali Centralnego Robotniczego Domu Kultury w Łodzi 16 bm. odbył się wiec sprawozdawczy z ostatniego posiedzenia Komitetu Wykonawczego Światowej Federacji Związków Zawodowych.

W wiecu brali udział przedstawiciele Zarządów Oddziałów Związków Zawodowych, Powiatowych Rad Związków Zawodowych, członkowie Rad Zakładowych fabryk łódzkich i liczne rzesze robotników i aktywistów związkowych.

Referat sprawozdawczy z posiedzenia Komitetu Wykonawczego ŚFZZ wygłosił sekretarz światowej Federacji i sekretarz KCZZ tow. Bolesław Gebert.

Tow. Gebert zobrazował stan światowego ruchu zawodowego w chwili obecnej, po niedanej próbie skorumpowanych przedstawieli związkowców amerykańskich, angielskich i holenderskich zniszczenia Światowej Federacji.

Przedstawiciele ci przez trzy lata paraliżowali wykonanie szeregu podjętych przez ŚFZZ uchwał, między innymi z ich winy nie wykonano uchwały o zwolnieniu konferencji związków zawodowych Azji oraz uchwały o powołaniu do życia międzynarodowych departamentów zawodowych.

Po usunięciu z władz ŚFZZ rozłamowców amerykańskich, angielskich i holenderskich wszystkie te ważne dla pogłębienia międzynarodowego ruchu robotniczego uchwały będą mogły być w najbliższym czasie zrealizowane.

Tow. Gebert podkreślił, że mimo prób rozłamu światowa Federacja Związków Zawodowych w dalszym ciągu istnieje i światowy ruch zawodowy, obejmujący masy robotnicze większości krajów świata, stanowi poważną siłę w walce o sprawiedliwą i społeczną, w walce z podległymi wojennymi, w walce światowego obozu postępu o trwałą pokój.

Referat tow. Geberta wywołał emocjonalne oklaski i okrzyki na cześć jedności ruchu zawodowego, Światowej Federacji Zwią-

zków Zawodowych, na cześć międzynarodowej solidarności klasy robotniczej i na cześć ostoi pokój światowego — Związku Radzieckiego i Generalissimusa Stalina.

Przemawiający następnie sekretarz Zarządu Głównego Związku Włóknarzy tow. Rybarczyk wskazał na zdecydowane stanowisko ŚFZZ w obronie pokoju.

W uchwalonej na wniosek zarządu Rybarczyka rezolucji zebrani poparli rozbiłackie porzucenia TUC, CIO i holenderskiej centrali związków zawodowych.

Przedstawiciel zarządu Państwowych Zakładów Przemysłu Bawelnianego Nr 1 w Łodzi, pod-

dał ostrej krytykę dążenia imperialistów i podlegaczy wojennych, pragnących zastraszyć świat widmem nowej wojny, i wskazał na rolę ZSRB i krajów demokracji ludowej w walce o pokój.

W imieniu reprezentowanych przez siebie robotników największych w Polsce zakładów włókienniczych tow. Kaczmarek zgłosił rezolucję, w której zgramadzeni stwierdzają, że Związek Radziecki domaga się i otrzyma się nadal ścisłego wyko-

rywania postanowienia Karty GNZ.

Ostatnie oświadczenie Generalissimusa Stalina — czytamy dalej — w rezolucji — jest jeszcze jednym dowodem tego, że ZSRB dąży do utrzymania pokoju, opartego na poszanowaniu niepodległości narodów i wzajemnej współpracy gospodarczej. Polityka pokojowa Związku Radzieckiego, której historycznym wyrazem są ostatnie wypowiedzi Generalissimusa Stalina, jest wyrazem pragnień wszystkich ludzi miłujących pokój, zarówno w Polsce jak na całym świecie.

Łódź otrzymała 37 milionów zł. na roboty interwencyjne

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej przyznało naszemu miastu za pośrednictwem Urzędu Zatrudnienia specjalną subwencję na roboty wydziału komunkacji. Subwencje te zamysłają się sumą około 37 milionów złotych i przeznaczone są przede wszystkim na odgruzowanie mia-

sta itp. roboty porządkowe. Przy tych robotach zatrudnią ni maja być przede wszystkim robotnicy niewykwalifikowani, którzy rejestrowali się ostatnio w Urzędzie, w tym conajmniej 20 procent kobiet, które pracować będą przy robotach, mniej wyczerpujących fizycznie.

Przeciw nielegalnemu handlowi mięsem Komisja Specjalna kontroluje sklepy i zakłady gastronomiczne

Celem uzdrowienia stosunków panujących od pewnego czasu na rynku zaopatrzenia w mięso Delegatura Komisji Specjalnej w porozumieniu z czynnikami społecznymi przeprowadziła w dniach 16 i 17 bm. akcję kontrolną w sklepach spożywczych i zakładach gastronomicznych.

Na 114 skontrolowanych punktów sprzedaży w 16 wypadkach znaleziono mięso i wędliny pochodzące z nielegalnych źródeł, a znajdujące się w sprzedaży w zakła-

dach gastronomicznych. Ponadto w 4-ch sklepach spożywczych wykryto wędliny również nielegalnego pochodzenia, oraz w 2-ch sklepach zakwestionowano większe ilości wędlin z powodu braku rachunków na nie. Właścicieli tych 2-ch sklepów przekazano do dyspozycji Komisji Specjalnej — w pozostałych spisano mandaty. W dniu jutrzejszym podamy dalsze wyniki akcji.

ALEKSANDER PŁOCEK
w Filharmonii
W piątek, 18 bm. godz. 19.15 w ramach Wielkiego Koncertu Symfonicznego Filharmonii wystąpi znakomity skrzypek czeski ALEKSANDER PŁOCEK, który wykona z orkiestrą Koncert skrzypcowy D-dur Czajkowskiego. Poza tym w programie: Beethoven — Symfonia Pastoralna i Scherzo K. Serockiego. Dyryguje WŁODZIMIERZ ORMICKI. Kasa Filharmonii czynna od godz. 10 do 13.

Gdzie powinien stanąć gmach Teatru Narodowego w Łodzi? Budowa rozpocznie się w tym roku

Spośród pięciu nagrodzonych projektów sytuacyjnych Teatru Narodowego w Łodzi, brany jest obecnie pod uwagę projekt, nadesłany przez inżynierów - architektów Duchowicza i Majerskiego. Projekt ten otrzymał jedną z dwóch drugich nagród, przyznanych przez Wydział Planowania Przemysłowego. Już więc w tym roku rozpocznie się budowa Teatru Narodowego na Placu Dąbrowskiego. Przewidziane na ten cel kredyty zamykają się sumą 52 milionów złotych.

Inicjatywa Zarządu miasta wzniesienia reprezentacyjnego gmachu teatru w Łodzi jest wszczęta i godna jest uznania.

Projekt teatru przewiduje, że widownia pomieszczy kilka tysięcy osób, że scena będzie przestronna i dostosowana do wszelkiego rodzaju sztuk oraz widowisk. Sam gmach teatru według projektu stanie na Placu Dąbrowskiego na lewo od ulicy Sterlinga, między ulicami Jaracza i Narutowicza, wśród szerokiego pasa zieleni.

Front teatru widoczny będzie od strony ulicy Narutowicza — na razie jednak nie całkowicie, częściowo bowiem zastąpi go budynek Zakładu Anatomii Uniwersytetu Łódzkiego. W przyszłości jednak przewidziane jest zburzenie tej budowli, będącej dawnym Domem Starców i nieprzystosowanej do potrzeb naukowych.

Przed frontem gmachu teatru urządzone zostaną specjalne parkingi na pojazdy, a przez umieszczenie go właśnie w zachodniej części przesunie tego w ten sposób placu, omija się duży ruch pojazdów w innych częściach placu. i

stwarza odpowiednie warunki sytuacyjne.

Wydawaloby się jednak rzeczą słuszną zrealizowanie tego samego projektu w nieco odmienny sposób. Mianowicie — należałoby zastanowić się nad zagadnieniem, czy nie dałoby się gmachu Teatru ustawić inaczej — na osi ulicy Sterlinga i Skłodowej, przostapadłej do Narutowicza. W ten sposób bo-

wiem gmach zyskałby znakomicie pod względem perspektyw, byłby widoczny nawet od ulicy Nowotki (ulica Sterlinga będzie poszerzona), oraz od strony ulicy Narutowicza, stanowiącej jedną z ruchliwszych arterii naszego miasta, a nie byłby ukryty w cieniu do oddalonego jeszcze czasu zburzenia Domu Starców.

Łódzcy inżynierowie - architekci powinni zainteresować się tą sprawą i wypowiedzieć się, jakie rozwiązania uważają za słusniejsze. Przypominamy, że czas nagli, że już w najbliższych dniach rozpocznie się sezon budowlany i, że z budową teatru nie należy zwlekać.

M. Zal.

Owoce i warzywa są zbyt drogie

Sprawa należytego zaopatrzenia rynku łódzkiego w tanie warzywa i owoce dotychczas niedo waga. Mimo, iż okręg łódzki stał się poważnym okręgiem produkcyjnym dostarczającym te produkty do innych ośrodków kraju, owoce i warzywa są w Łodzi drogie. Cena jabłek w sklepach sięga już 400 zł, ceny warzyw kształtują się na poziomie zbyt wygórowanym niedostępnym dla ludźi pracy.

Unormowanie cen warzyw i owoców na właściwym poziomie nastąpi tylko wówczas, gdy cała dostarczana do miasta masa towarowa zostanie skoncentrowana w rękę spółdzielczych ogniw skupu i przez nie włącznie be-

dzie rozprowadzana do punktów handlu detalicznego.

Aby ten postulat mógł być zrealizowany należałoby skoncentrować cały dowóz i handel tymi produktami w określonych punktach miasta, a ponadto za pewnić spółdzielniom wyłączność w zawieraniu transakcji hurtowych. Sytuację utrudnia w poważniejszym mierze brak dostatecznej ilości przechowalni i magazynów. Centrala Ogrodnicza dysponuje w roku bieżącym na ten cel znikomymi kredytami i we własnym zakresie potrzebom podołać nie zdoła. Sprawa magazyzacji na warzywa i owoce w Łodzi nie powinna być jedynie

prywatnym zmartwieniem Centrali ogrodniczej, ale i przedmiotem troski wszystkich innych nad właściwym zaopatrzeniem Łodzi czuwających czynników.

Nowy typ szlifierki skonstruowali łódzcy technicy

Kierownik techniczny Wytwórni Sprzętu Mechanicznego Nr 2 w Łodzi inż. Roman Blocki oraz kierownik warsztatu Mieczysław Wiktor skonstruowali nowy typ szlifierki profilowej, umożliwiającej znaczne powiększenie ładu

kości wykonywanych przedmiotów.

Wynalazek ten przysporzył wytwórni ok. 4 milionów złotych oszczędności rocznie. Twórcy pomysłu otrzymali nagrody.

Kronika Tomaszowa

KOMU WINSZUJEMY

Piątek, dnia 18 lutego 1949 r. Dzisiaj: Symeona

WAŻNIEJSZE TELEFONY

Straż Pożarna — 51
Milicja Obywatelska — 47
Dworzec Kolejowy — 4

ADRES REDAKCJI: R.S.W. „Prasa”, Plac Kościuszki 16, telef. 250, godziny przyjęcia 10—12.

Obywatelska Komisja Podatkowa

Na skutek zdekompletowania Obywatelskiej Komisji Podatkowej przy Urzędzie Skarbowym, uchwałą Miejskiej Rady Narodowej powołano nowy skład Komisji.

Członkami Komisji zostali: Feliks Cała, Antoni Deka, Jerzy Morawski, Wiadysław Różga, Konstanty Sienkiewicz oraz Ignacy Kiełbasinski — inspektor Społecznej Komisji Kontroli Cen.

Na zastępców powołano: Stanisława Andrzejewskiego, Stanisława Królikowskiego, Eugeniusza Kwiatkowskiego, Romana Łuczkiwicza i Romualda Rzepkowskiego. (sp)

Uwaga, radni MRN

Sekretariat MRN przypomina, iż w myśl zaleceń Prezydium MRN o obowiązku prenumeraty „Rady Narodowej” — wpłaty przyjmowane są przez sekretariat w godzinach urzędowania.

Ostateczny termin wpłat upływa z dniem 20 b. m.

Plenarne posiedzenie MRN
Zmiany w komisjach i rewizja budżetu

Ostatnie plenarne posiedzenie Miejskiej Rady Narodowej upłynęło pod znakiem zmian w komisjach przy MRN i dyskusji nad rewizją budżetu miasta.

Po zagajeniu posiedzenia przez przewodniczącego Rady tow. Zielińskiego i odczytaniu protokołu ostatniego posiedzenia, przewodniczący zakomunikował, iż Stronnictwo Demokratyczne odwołało z Rady radnego Wł. Pajora, Związek Młodzieży Polskiej F. Maciaka, który opuścił Tomaszów. Nowi radni — tow. Maria Janiak oraz wybrany na poprzednim posiedzeniu radny Kornacki — złożyli ślubowania.

W składach Komisji przeprowadzono następujące zmiany:

Uzupełniając skład Komisji Kontroli Społecznej powołano do niej radnych. Stanisława Zakrzewską, Jakubę Romaniukę i Wincentego Sobolewskiego.

Do Komisji Finansowo-Budżetowej wybrano Lecha Eugeniusza, a do oświatowej — Janiak Marię.

Przewodniczącym Komisji Lokalowej został radny H. Bala, jego zastępcą — M. Kornacki, a na członków powołano dodatkowo z poza członków Rady — robotnicę PZPW Nr 28 — tow. Błażczykową i sekretarza Powiatowej Rady Zw. Zaw. — tow. Dębca Tadeusza.

Do Komisji Podatku Gruntowego wszedł radny Stefan Goździk. Przewodnicztwo Komisji Zdrowia i Opieki Społecznej objął tow. Jan. Balcerski, a Planowania — tow. Marian Kuliński. Do tej ostatniej powołano po zatek tow. Romaniukę, a z poza Rady — Rymaszewskiego W., Stępińską F. Damszyny S., Nerca S. i Ogórka F.

W dalszym ciągu obrad odczytane i omówione zostały zalecenia Wojewódzkiej Rady Narodowej a następnie po uzasadnieniu przez prezydenta Mazurka i szerokiej dyskusji, w któ-

rej zabierali głos radni: Niedzielski, Rudzki, Żecin, Włodarczyk, Romaniuk i Sobolewski — przyjęte zostały wnioski Zarządu Miejskiego w sprawie rewizji budżetu. Zagadnieniu temu poświęćmy jeden z najbliższych artykułów.

Nasz korespondent fabryczny pisze

Przedszkole przy PZPJG Nr 3

Przedszkole przy Państwowych Zakładach Jedwabniczo - Galanterijnych Nr 3 to miejsce bez troskiej zabawy.

Trudno się oprzeć uczuciu sympatii, patrząc na tę rozbawioną, roześmianą dżiawę. Tę sympatyczną gromadkę zastajemy w jadalni. Przy czystych, białych stolikach siedzą palając zawzięcie smaczny obiad. Gdzieś w kątku siedzi mały Krzysio wylizując zawzięcie talerz. Kierowniczka jest już przy nim, gestykuluje i coś tłumaczy — to lekcja dobrego zachowania się. Dochodzą nas urywane słowa „to nieładnie, nieprzystwoicie”.

Okres wczesnego dzieciństwa to nie tylko okres intensywnego rozwoju fizycznego, ale i pora, w której powstają pierwsze pojęcia, utrwalają się pierwsze przyzwyczajenia. Zlekceważenie tego okresu życia dziecka i zaniedbanie zagadnień wychowawczych tego okresu jest niepowetowaną stratą i krzywdą dla dziecka i społeczeństwa. Dlatego też przedszkolanka musi być dla dziecka wszystkim, matką, opiekunką, wychowawczynią i towarzyszem zabaw.

Ze ścian wycierają na nas rumiane buzie krasnoludków, a wśród nich wiszą jakieś niezrozumiałe dla nas tablice. Z poważną miną kierowniczka objaśnia nam, że są to „listy obecności”. Okazuje się, że każde dziecko posiada tu swój „herb”, symbol, którym się posługu-

je w różnych czynnościach. Ma to na celu pobudzenie w dziecku różnych umiejętności. Dziecko poznaje nowe nazwy, jest wprowadzane w wyciąz nowy, nieznan świat.

Przedszkole to ma nawet swoją sekcję „teatralną”. I sekcja ta nie raz była gorąco oklaskiwana na występach w tutejszej świetlicy. Umiejętny dobór personelu kierowniczego jest ważnym problemem. By matka mogła spokojnie poświęcić

się pracy, musi być przekonana, że opieka ta jest należąca.

Mimo trudności lokalowych tutejszego przedszkola czystość jest nienaganna.

Dwa małe pokoje, służące za jadalnię, bawialnię, garderobę i t. d. dla 48 dzieci, są nie wystarczające. Przedszkole to jednak spełnia swoje zadanie mimo tych trudności. Jest to zasługa kierowniczki przedszkola.

A na trudności lokalowe rada się musi znaleźć. S. J.

Zaopatrzenie Tomaszowa w mięso ulegnie znacznemu usprawnieniu

W ramach ogólnej akcji, zmierzającej do usprawnienia zaopatrzenia świata pracy w mięso i tłuszcze zwierzęce, zorganizowana została w naszym mieście przez Centralę Mięsną hurtowa sprzedaż żywca dla sklepów prywatnych i spółdzielczych.

Hurtownia, której siedziba mieści się w Miejskiej Rzeźni, zlikwiduje niezdrowy stan chaotycznego skupienia żywca przez przedstawicieli inicjatywy prywatnej, uniemożliwiający zupełną kontrolę nad sklepami rzeź-

niczymi i dezorganizujący akcję skupienia i zaopatrzenia, prowadzoną przez Centralę Mięsną.

Od wtorku 15 b. m. poszczególne rzeźnice i masarskie sklepy PSS otrzymują trzodę i bydło według zaopatrzenia tylko wyłącznie z hurtowni. Równocześnie z tym samym dniem zlikwidowany został bezpośredni zakup żywca od producenta, prowadzony obecnie wyłącznie przez aparat Centrali Mięsnej i Gminnych Spółdzielni „Samopomocy Chłopskiej”.

Dzięki natychmiastowej akcji — ogień ugaszono. Kiedy po pewnym czasie siedzieli znowu weszli do mieszkania Koszela, ten, ciągle pijany, leżąc na resztkach słomy, palił najspokojniej papierosa — narażając mieszkanie i cały dom, który jest budynkiem drewnianym, na powtórne niebezpieczeństwo pożaru.

Na interwencję mieszkańców domu — niepoprawnym i niebezpiecznym opojem zajęła się Milicja Obywatelska, a za spowodowanie pożaru wierny czciciel butelki — odpowie przed sądem.

Niepoprawny alkoholik Po pijaństwie — rozniecił pożar

Stanisław Koszela, zamieszkały przy ul. Słowackiego 46, cieszący się opinią nałogowego alkoholika.

W tych dniach współloka torzy domu, w którym mie-

szka Koszela, zauważyli wydobywający się z jego mieszkania dym, a kiedy wtargnęli do środka, zastali Koszela nieprzytomnego po wypiciu nadmiernej ilości wódki na podłodze, a stojące w mieszkaniu łożko — w płomieniach.

Dzięki natychmiastowej akcji — ogień ugaszono. Kiedy po pewnym czasie siedzieli znowu weszli do mieszkania Koszela, ten, ciągle pijany, leżąc na resztkach słomy, palił najspokojniej papierosa — narażając mieszkanie i cały dom, który jest budynkiem drewnianym, na powtórne niebezpieczeństwo pożaru.

Na interwencję mieszkańców domu — niepoprawnym i niebezpiecznym opojem zajęła się Milicja Obywatelska, a za spowodowanie pożaru wierny czciciel butelki — odpowie przed sądem.

Z ukosa

Z „Europą” coraz gorzej

Oczywista, chyba każdy z czytelników wie, że ten groźny tytuł nie dotyczy naszego kontynentu, a tomaszowskiego hotelu, noszącego szumną nazwę „Europa”, choć tak znowu bardzo Europą nie przypominającego.

O tym hoteliku pisywaliśmy już nieraz, artykuły nasze mocno nawet dotknęły jego właścicieli.

Podnosiliśmy już brak opieki nad budynkiem, który wymaga konserwacji i inwestycji, pisaliśmy, że koniecznym jest i to szybko remont, że stan budynku grozi niebezpieczeństwem dla życia.

Przekonałem się o tym w tych dniach. Szliśmy wolno Placem Kościuski, gdy nagle o krok przed nami zwałiła się na chodnik kupa cegieł, wapna i gruzu. Na szczęście — o krok a nie na głowę, bo gdyby nie o ułamek sekundy pośpieszył się, to głowa tej porcji lecącej z góry w żądny wypadku by nie utrzymała.

Skąd był ten pocisk?... Naturalnie — gzymisy z „Europą”. „Europę”, z którą jest coraz gorzej i która z każdym dniem bliższa jest katastrofy. Szczególnie teraz, w okresie deszczy i odwilży.

Sprawa wcale nie jest błaża. Wałące się gzymisy i mury, wałące się na głowę przechodniów, wałące się, bo właściciele z takich czy innych powodów nie chcą remontować budynku, to skandal i rzecz karygodna.

I myślę, że wreszcie sprawa „Europy” winna znaleźć rozwiązanie. Nie wolno bowiem tolerować stanu, zagrażającego życiu obywateli miasta. Set.

Złóż ofiarę na Pomoc Zimową

GŁOS TOMASZOWSKI organ Łódzkiego Komitetu i Wojewódzkiego Komitetu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Redaguje: Kolegium Redakcyjne. Wydawca: RSW „Prasa”. Druk: Zakłady Graficzne R. S. W. „Prasa” Łódź, ul. Zwirki 17, tel. 296-42. Telefon: Redaktor naczelny: 216-14. Zastępca red. naczel.: 219-05. Sekretarz odpowiedzialny: 218-23. Sekretariat ogólny: 223-20. Dział partyjny: 223-29; 234-25 wewn. 10. Dział korespondentów robotniczych i chłopięcych oraz redaktorów gazet ściennej: 219-42. Dział muśteczki: 218-11. Dział miejski i sport: 234-21 wewn. 8 i 11. Dział ekonomiczny: 223-29. Dział rolny: wewn. 9 - 234-21. Redakcja nocna: 172-31; 156-81. Kolportaż: 222-22. Administracja: 230-42. Dział ogłoszeń: 111-50.

Kto zainteresuje się bursą w Tomaszowie? Grodzki Zarząd TBS czeka na pomoc

Do ubiegłego roku Tomaszów posiadał jedną bursę przy ul. Generała Świerczewskiego, w której znajdowało pomieszczenie dla około 100 uczniów i uczennic, pobierających naukę w Tomaszowie, a pochodzących z okolicznych wsi i osiedli. Bursę ta w żadnym wypadku nie mogła zaspokoić potrzeb naszego miasta i stąd troška miejscowych władz i Zarządu Towarzystwa Burs i Stypendiów o poszerzenie jej, o zdobycie większych pomieszczeń.

Starania TBS-u zakończyły się nie pomyślnie. Użytkowano sąsiadujące z budynkiem bursy baraki, zajmowane dotychczas przez wojsko i przystąpiono do energicznej pracy. A pracy było aż nadto. Zdemastowane budynki, pozbawione okien, z walącym się dachem, z zupełnie zniszczonymi przewodami wodociagowymi i centralnego ogrzewania wymagały olbrzymiego wkładu tak roboty, jak i gotówki.

KŁOPOTY Z FINANSAMI

A z gotówką było i jest — źle. Na generalny remont potrzebna była 5 milionów. Dwa miliony uzyskano z własnych funduszy Oddziału TBS. Trzy miliony miano uzyskać z wojewódzkiego Wydziału Odbudowy. Niestety, do dziś otrzymano zaledwie milion i jeszcze dzień, jeszcze dwa — a prace przy odbudowie zostaną zawieszane.

W tych dniach właśnie zwiedziliśmy obie bursy. W starej — znajduje się w tej chwili 72 dziewcząt, a w jeszcze niewykończonej mieszka już 92 chłopców, z których 60 od października do b. m. sypiało w sali gimnastycznej szkoły podstawowej Nr 1.

50 proc. młodzieży — to córki i synowie matorolnych chłopów. 20 proc. — stanowią dzieci robotników, 25 proc. — inteligencji pracującej (przede wszystkim nauczycielstwa) i skromna reszta — innych zawodów. 80 proc. wychowanków bursy — to młodzież ZMP-owa.

ZROBIONO WIELE

Zdemastowane budynki doprowadzone zostały w zasadzie do stanu używalności. Kotłownia czynna od miesiąca, zaopatruje pomieszczenie w bieżącą zimną i ciepłą wodę oraz obsługuje instalację centralnego ogrzewania.

Zreparowany dach, oszklone okna, ponaprawiane drzwi, w jednym skrzydle wmontowane umywalki — umożliwiają jakieś takie pomieszczenie młodzieży.

Ale pracy jest jeszcze dużo. Dołączenie umywalk w pozostałych pokojach, przebudowa jeszcze niektórych pomieszczeń, doprowadzenie do stanu używalności kuchni, reparacja podłóg, cały szereg robót stolarskich i wreszcie odmalowanie wnętrza kilkudziesięciu pomieszczeń — to wszystko wiele. A tymczasem brak pieniędzy!

Oczywista — to co pozostało do zrobienia — jest drobną częścią prac już dokonanych. I dlatego pieniądze winny się znaleźć.

KTOŚ MUSI POMÓC

Po wykonaniu kompleksu budynków, po złączeniu w jedną całość przyległych terenów, na których obok ogrodów i kwitników znajdują się boiska sportowe — tomaszowska bursę będzie jeśli nie najlepszą, to jedną z najwzrostszych w Polsce.

Toteż uważamy, iż Zarząd Wojewódzki TBS powinien poświęcić jej więcej uwagi, bo jego życzenie, by uroczyste otwarcie bursy (z filmem i radiem!) nastąpiło w przyszłym miesiącu — pozostanie życzeniem, jeśli nie będzie funduszy. Taką samą uwagę odnosi się do Zarządu Głównego TBS i Wydziału Odbudowy przy województwie.

Entuzjazm miejscowego Oddziału TBS nie wystarczy. Ucząca się w Tomaszowie młodzież czeka na bursę, która będzie nie tylko schronieniem, ale wychowawcą uczniów i uczennic z tomaszowskich szkół.

RADIO

Program na PIĄTEK 18 lutego 1949 roku. 11.40 Audycja szkolna dla klas młodszych. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.04 Wiadomości południowe. 12.20 Muzyka popularna. 12.30 Audycja dla wsi. 13.00 PRZERWA. 14.30 (Ł) Na marginesie dzisiejszej prasy. 14.40 (Ł) Muzyka obiadowa (płyty). 15.00 (Ł) Wiadomości sportowe. 15.05 (Ł) Komunikaty. 15.10 (Ł) Tańce stylizowane (płyty). 15.30 Koncert Muzyki Radzieckiej. 16.00 DZIENNIK. 16.30 Skrzynka ogólna. 16.40 Poemat Lesława Bartelskiego o przedmowa pracy w murarstwie. 16.55 „Ciekawostki literackie”. 17.00 Koncert dla przodowników prac.

17.45 „O zawodzie murarza” — pogadanka z cyklu: Poradnictwo zawodowe”. 18.00 Koncert rozrywkowy. 18.35 „Stare i nowe”. 19.00 DZIENNIK. 20.45 „Od melodii do melodii” — Gra Sakstat Polskiego Radia. 21.15 (Ł) Muzyka z płyt. 21.30 Koncert Orkiestry Tanecznej Włoch. Transmisja z Pragi Czeskiej. 22.30 Muzyka rozrywkowa. 23.00 Ostatnie wiadomości. 23.10 Muzyka taneczna. 23.50 Program na dzień następny. 24.00 Zakończenie audycji i Hymn

SPORT SPORT SPORT

Obiecująca latorość

W wadze muszej duże nadzieje rokuje lodzianin Kargier (z prawej) i Soczewiński

W wadze koguciej barwy Polski w niedługim czasie może będzie reprezentował Czajkowski (z lewej), który niedawno pokonał Brzóske

W wadze piórkowej doskonale zapowiada się Wytyk (z lewej), który na rozkładzie ma już samego Antkiewicza

W wadze piórkowej Kruza i Mattoch nie powinni dać się szybko zdezonizować

Z życia DKŚ-u

Walne zebranie 27 b.m.!

Zarząd Włók, Zw. Dziewiarzkiego Klubu Sportowego w Łodzi zawiadamia, że zgodnie z § 9 Regulaminu Klubu Zarząd zwołuje Roczne Walne Zgromadzenie, które odbędzie się w dniu 27.11.49 r. o godzinie 9.40 w pierwszym, a o godzinie 10 w drugim terminie w lokalu świetlicy Klubu przy ul. Kilińskiego 145, prawa ofic. I piętro.

Uwaga

plywacy Zrywu!

Dzisiaj o godzinie 17-ej w lokalu Klubu przy ul. Pogonowskiej Nr 82, odbędzie się zebranie sekcji pływackiej, zainicjowane zawodowcami proszeni są punktualnie i licznie przybyć.

Jak będą wyglądały Łagiewniki w 1950 r.?

Gdy dopiszą warunki śnieżne będziemy tam mogli zażywać w pełni sportów zimowych - W 1955 roku Łódź może otrzymać sztuczne lodowisko!

Tak jak Zakopane stało się stolicą sportów zimowych, w Polsce, tak Łagiewniki staną się krótko reprezentacyjnym terenem sportów zimowych w Łodzi. Już na przyszły rok, gdy dopiszą warunki śnieżne, łodzianie tłumnie będą wędrować z deskami do Łagiewnik używać rozkoszy sportów zimowych. Na przyszły rok w Łagiewnikach będziemy mieli już przetrzarte szlaki, wybudowana zostanie mała skocznia (15 metrów) i tor saneczkowy. W 1954 - 55 roku powstanie tu jeszcze dom wypoczynkowy.

Od przystanku tramwajowego do terenów narciarskich będziemy mieli tylko półtora kilometra. Każdy więc będzie mógł przywiązać deski i przebyć tę odległość z łatwością.

W NASZYCH PARKACH POWSTANĄ TORY SANECZKOWE

Nie tylko jednak w Łagiewnikach będziemy mogli zażywać rozkoszy zimy. Zarząd Miejski przewiduje bowiem budowę torów saneczkowych na terenach narych parków. Tor taki posiadać będzie park w Julianowie, w Rudzie Pabianickiej i w Parku Ludowym przy ul. 11 Listopada, za torem kolejowym. Dla sportu wyczynowego Zarząd Miejski przygotowuje już prawdziwą „bombę” w postaci... no, zgadnijcie jakiej?

Łódź otrzyma sztuczne lodowisko. Wprawdzie ten rewelacyjny dla nas projekt Zarządu Miejskiego wymagać będzie musiał między innymi zatwierdzenia przez ZUP, ale miejmy nadzieję, że wszystko pójdzie gładko i w roku 1955 będziemy chodzili na mecze hokejowe do lodu w parku Poniatowskiego.

LEPIEJ PÓZNO, NIŻ WCAŁE!

Budowa sztucznego lodowiska HKS zdobył Mistrzostwo Polski

Jak z tego zestawienia wynika, Łódź tylko raz jeden posiadała tytuł mistrzowski, zdobyty przez Harcerski Klub Sportowy, 9 razy dzierżył HKS wicemistrzostwo. Należy przy tym dodać, że

W roku 1937 na własnym terenie, być może że historia się powtórzy i znów łodzianki tym razem, reprezentujące pion patronalny Związku Zawodowców Przemysłu Chemicznego, wykorzystując własny teren, zdobyją dla Łodzi zaszczytny tytuł Mistrza Polski.

Walki będą niezwykle zacięte, gdyż finalistami są najlepsze

Zbliża się wosna Pomyśl o turystyce kolarskiej i obezlijcie jak najliczniej kurs dla jej przodowników

Zarząd LOZKol, organizuje w marcu rb., wspólnie z Wojewódzkim Urzędem Kultury Fizycznej kurs przodowników turystyki kolarskiej. Kurs ten ma charakter dochodzący i rozpocznie się definitywnie 8 marca rb. Wykłady, które odbywać się będą w godzinach wieczornych od 18.30 do 21.00, obejmować będą 20 godzin lekcyjnych i 6-cio godz. wycieczkę instrukcyjną w terenie, która zorganizowana będzie po zakończeniu kursu teoretycznego. Wykłady odbywać się będą 3 razy w tygodniu: we wtorki, czwartki i soboty w sali konferencyjnej Wojewódzkiego Urzędu Kultury Fizycznej, ulica Skłodowskiej-Curie 28.

Prawdopodobnie musielibyśmy sprowadzać specjalne urządzenia z zagranicy więc nie dziwimy się, że roboty przy nim są rozłożone aż na lat cztery. Na pocieszenie przypomnijmy sobie stare przysłowia: „lepiej późno, niż wcale”.

WIĘCEJ PORADNI SPORTOWYCH

Troską Zarządu Miejskiego jest, aby w Łodzi powstało jak najwięcej poradni sportowych. Przez poradnie sportowe będą przechodzili wszyscy nasi spor-

Jutro w sali YMCA rozpoczynają się

XIV Mistrzostwa Polski w siatkówce kobiet startują: AZS i SKS (Warszawa), Grom (Gdynia) i Chemia (Łódź)

Łódź w dniach 19 i 20 b.m. będzie oglądała Mistrzostwa Polskiej siatkówki kobiet, który z Klubów w Polsce przodował w tej gałęzi sportu.

Rok 1929	mistrz AZS (W-wa)	wicemistrz WKS (Łódź)
" 1930	" AZS (W-wa)	" HKS (Łódź)
" 1931	" AZS (W-wa)	" HKS (Łódź)
" 1932	" AZS (W-wa)	" HKS (Łódź)
" 1933	" AZS (W-wa)	" HKS (Łódź)
" 1934	" AZS (W-wa)	" HKS (Łódź)
" 1935-36	" AZS (W-wa)	" AZS (Lwów)
" 1937	" HKS (Łódź)	" AZS (W-wa)
" 1938	" AZS (W-wa)	" HKS (Łódź)
" 1939	" AZS (W-wa)	" HKS-Znicz (Łódź)
" 1946	" Warta (Pozn.)	" AZS (W-wa)
" 1947	" AZS (W-wa)	" Wisła (Krak.)
" 1948	" AZS (W-wa)	" HKS (Łódź)

W roku 1937 na własnym terenie, być może że historia się powtórzy i znów łodzianki tym razem, reprezentujące pion patronalny Związku Zawodowców Przemysłu Chemicznego, wykorzystując własny teren, zdobyją dla Łodzi zaszczytny tytuł Mistrza Polski.

Walki będą niezwykle zacięte, gdyż finalistami są najlepsze

Ligowcy Krakowa rozpoczynają już sezon

KRAKÓW (obsł. wł.). Obie drużyny krakowskie, t. j. mistrz i wicemistrz Ligi, rozpoczynają sezon spotkań piłkarskich zawodami towarzyskimi w najbliższą niedzielę. „Wisła” wyjeżdża do Kielc, gdzie zmierzy się z tamtejszą „Gwardią” (dawniej „Partyzant”). Krakowianie wyjeżdżają w najlepszym składzie, jedynie bez Cisowskiego (powołanego na obóz przed wyjazdem hokeistów do Moskwy), którego zastąpi Rupa. „Cracovia” rozegra pierwszy mecz na własnym boisku ZKS „Płaszowianka”. W barwach „Cracovii” debiutować będzie nowożyłkowski z wrocławskiej „Gwardii” prawoskrzydłowy Palonek.

A B C sportowca

Chcąc przyjść z pomocą tym, którzy doceniając znaczenie codziennej gimnastyki chcieliby systematycznie ćwiczyć, zamieszczamy dziś kilka wskazówek służących do stworzenia najlepszych warunków do uprawiania codziennej gimnastyki.

1. Przed gimnastyką przewietrzyć pokój, a jeszcze lepiej, jeśli to możliwe, ćwiczyć, przy otwartych oknach.
2. Ćwiczyć należy w spodniach gimnastycznych lub w kostiumie kąpielowym, w dni chłodne we flanelo wej bluzie i spodniach.
3. Ćwiczyć należy lekko, luźno, swobodnie i bez naprężenia mięśni. Nie należy także wstrzymywać oddechu w czasie wykonywania ćwiczeń.
4. Tempo, tj. szybkość wykonywania ćwiczeń, powinno być dostosowane do wieku, sprawności i stopnia opanowania ćwiczeń przez gimnastującego się. Na początku lepiej wykonywać każde ćwiczenie wolniej, ale zato dokładniej.
5. Program ćwiczeń należy sobie przed gimnastyką do kładnie przeczytać i zrozumieć go. W czasie ćwiczeń program można polozyc na widocznym miejscu, tak żeby korzystanie z niego nie stwarzało przerwy między jednym a drugim ćwiczeniem.
6. Po gimnastyce należy obmyć całe ciało wodą z mydłem i wytrzeć do sucha najlepiej szorstkim ręcznikiem.
7. Jeden program gimnastyczny należy przerabiać 5-8 razy. Będziemy podawali co tydzień nowy program.
8. Gimnastykę należy ćwiczyć rano przed wyjściem do pracy, ale jeśli to jest niemożliwe, to można ćwiczyć i w innych porach dnia.

Co przyniesie pojedynek Be'ga Reiffa ze Szwedem Ahldenem?

NOWY JORK (obsł. wł.) Przebujający obecnie w Nowym Jorku czołowi lekkoatleci europejscy wezmą udział w rozpoczętym w sobotę lekkoatletycznym mistrzostwach USA, które rozegrane zostaną w hall Madison Square Garden, Francuz, Marcel Hansenne, jest jednym europejskim startującym w biegu na 1000 jardów i jest uważany powszechnie za pewnego faworyta tej konkurencji. W biegu tym miał startować również Szwed Bengtsson, lecz postanowił on pobiec na 1 milę. W tej ostatniej konkurencji startował będzie również Holender Slijkhuis, który wygrał ostatnio bieg na tym dystansie.

Pływacy odwołują Mistrzostwa Okręgu

Dowiadujemy się, że Łódzki Okr. Związek Pływacki z uwagi na odbywające się w tym samym czasie mistrzostwa Polski w piłce siatkowej drużyn kobiet, tj. w sobotę i niedzielę, dnia 19 i 20 lutego br. odwołał wyznaczone Mistrzostwa Okręgowe. Posunięcie pływaków zasługuje na uznanie, gdyż tylko tak zrozumiana współpraca Związków Sportowych może zapewnić powodzenie każdej imprezy sportowej.

Teodor Dreiser 40 Tragedia Amerykańska

Nad głową świecą gwiazdy, tak łagodnie, tak jasno, jak w Pine Point, gdzie jest Sondra... Gdyby go ona widziała teraz, uciekającego po zabiciu Roberty... gdyby widziała jego kapelusze, pływający po jeziorze... Gdyby... ach!... mogła słyszeć ostatni krzyk Roberty! To okropne! on nigdy, nigdy nie będzie mógł jej powiedzieć, że dla niej, dla jej urody, dla jej miłości i dla tego wszystkiego, co się z jej osobą łączy, zdolny był... zdolny był... no, tak wykonać zamach... zabić dziewczynę, która kiedyś kochała. Zostanie w nim na zawsze ta myśl... ta myśl. Nigdy nie otrząśnie się z tego... nigdy... nigdy!

„Dawniej nigdy nie myślał w ten sposób... To przecież straszne, naprawdę straszne... Było już około jedenastej (nie wiedział dokładnie, gdyż zegarek zamknął mu w wodzie), gdy dotarł do drogi i szedł nią parę mil. Nagle, znieczeka, wysunęło się z lasu trzech ludzi. Pierwszą jego myślą było, że są wysłani na jego poszukiwanie. Ktoś musiał widzieć, jak uderzył Robertę! Zimny pot na czole! Odretwienie! Chłopiec niosący latarnię podniósł ją w górę, oświetlając jego twarz. Myśl nagła, przerażająca, że zapewne pozostawiał jakiś ślad, po którym od razu do niego trafił... Odskokzył. Tak, to są ludzie ścigający go.

Jeden z tych przechodniów, rozśmieszony takim tchórzostwem, zawołał: — E! panie obcy! — I wtedy chłopak bez żadnej ubocznej myśli, podniósł latarnię do góry

Clyde spojrzął na nich podejrzliwym wzrokiem, lecz domyślił się od razu, że są to tylko chłopcy miejscowi albo przwodnicy, nie mający zamiaru wcale go ścigać. Okazało się zupełnie spokojnie i będzie dla nich uprzejmy, niech nie podejrzewają, że mają przed sobą zabójcę.

Jednak niewątpliwie zapamiętają sobie, że szedł przez las jakiś nieznanu tu człowiek o tak późnej godzinie, z walizką w ręku. Tak, trzeba śpieszyć się, śpieszyć, aby jak najprędzej minąć te strony.

Minęło już dużo czasu. Żółtawa, chorobliwa bladeść zaczęła przenikać leśne gąszcze, takie tajemnicze o świcie.

Clyde doszedł nareszcie do Three Mile Bay, małego miasteczka, składającego się z niewielkich domków i dworów, gnieźdzących się na najbardziej na północ wysuniętym krańcu jeziora Indian Chain. O ile mógł dojrzeć z zakretności drogi, świeciły się tu i ówdzie światła w sklepach, w domach. Palily się latarnie uliczne. Wszystkie jakby zamglone, jakby pogrzebowe...

Clyde wiedział, że w tym ubraniu, o tej porze, z walizką w ręku, nie może wejść do miasta. Wszyscy zwrócą na niego uwagę, wzbudzi podejrzliwość. Zatrzyma się gdzieś w jakich krzakach, poczeka co najmniej do wpół do dziewiątej i zmieni nieco swój wygląd.

Znalazł odpowiednią kepe świerków, ukrył się między nimi, a mając przed sobą wieżę z zegarem, czekał aż zbliży się oczekiwana godzina.

— Czy jednak roztropnie to robię? — rozmyślał przy tym. — A może już tam czeka kto na mnie? Może ci trzej ludzie, którzy mnie widzieli? a może policja już zawiadomiona?...

Po namyśle zdecydował, że musi albo iść dalej, kryć się po lasach i tylko w nocy wychodzić, albo teraz ominąć miasteczko, a wsiąść od razu na statek, a wtedy za jaka godzin-

ne, najwyżej półtorej będzie już u Cranstonów. Pieszo czy szedłby dopiero jutro. Ale czy to będzie dobrze? Czy bezpiecznie?...

Bertina i Sondra obiecały, że będzie u nich we wtorek... A dziś już piątek! Jutro może wypadek stać się głośny, będą o tym pisać, jego rysopis zostanie wszędzie rozstawiany, dzisiaj zaś chyba mu nie nie grozi? Czy to możliwe, żeby znalazł go już Robertę?

Tak, tak, lepiej ruszać się. Któż go tutaj znać może, ktoś będzie z nim porównywał rysopis Carla Grahama albo Clifforda Goldena? Iść, iść jak najprędzej, zanim rzecz stanie się głośna... Tak... tak!

Zegar wskazywał zaledwie dziesięć po ósmej, gdy ostatecznie zdecydował się na ten plan, lecz serce mu biło mocno, gdy wychodził z keпки świerków.

Droga kończyła się przy przystani, skąd miał akurat zaraz odejść statek do Sharon. Obejrzał się dokoła i zobaczył, że do przystani zbliża się omnibus z Racquette. Doskonałe! Jeżeli spotka na statku jakiego znajomego, może powie, że przyjechał dopiero co z Racquette, gdzie Sondra i Bertina miały wiele znajomych. A jeżeliby własnie był kto stamtąd, to powie, że tu, w Sharon, był u swoich znajomych przez parę dni. Poda jakąkolwiek nazwę willi albo zmyśli jaką.

Wsiadł więc na statek i szczęśliwie dojechał do Sharon nie zwróciwszy, jak mu się zdawało, niczyjej uwagi. Wiedział, że jedenastu pasażerów nie patrzyło wcale na niego, jedna tylko młoda wiejska dziewczyna w niebieskiej sukience i słomkowym kapeluszu przyglądała mu się ciekawie.

Choć wzrok jej wyrażał tylko zachwyt niesłyszany, Clyde jednak cofnął się na tył statku, podczas gdy wszyscy pasażerowie woleli przesiadkować na przodzie.